

Resumé

FSSPX je společenstvím neřeholních kněží, i když jeho organizace má obdobnou strukturu jako mnohé řeholní řády. Za své poslání si FSSPX stanovilo obranu katolického kněžství, tridentské mše a pravověrného učení církve před údajným nebezpečím, které po Druhém vatikánském koncilu prý církev zachvátilo.

FSSPX bylo založeno roku 1970, jeho centrem se stal kněžský seminář ve švýcarském Ècône. Okolo FSSPX se utvořilo širší neformální společenství katolických věřících nespokojených s vývojem církve a navštěvujících proto mše sloužené kněžími Bratrstva.

Toto společenství se ještě více utužilo po rozchodu FSSPX s vedením katolické církve, který nastal po nedovolených svěceních a následné exkomunikaci zakladatele Bratrstva arcibiskupa Marcela Lefebvra a jeho nejbližších spolupracovníků roku 1988. Od té doby tvoří tito věřící jakési kongregace připomínající farnosti, avšak neoficiální a improvizované. Z hlediska kanonického práva katolické církve jsou tyto aktivity nedovolené, stejně tak jako svátosti vysluhované kněžími FSSPX (i přestože jsou to svátosti platné!).

Ráz tohoto společenství je konzervativní a to jak z hlediska věrouky a zbožnosti, tak přístupem k mnohým společenským otázkám. Nejedná se však o uzavřené sektářské uskupení vedené nějakou mimořádnou osobní autoritou. Příslušníci společenství mají značnou volnost při formování svých názorů. Bohoslužby jsou veřejné a otevřené, s výjimkou přístupu ke svátostem, kde je nutno být řádným (dle tradicionalistického pojetí) katolíkem. Vedle bohoslužeb, svátostí nebo jiných pobožností poskytuje toto společenství také nejrůznější dobrovolné vzdělávací a volnočasové aktivity.

Kontroverze mohou vyvolávat nejen konzervativní – dnešní církví již opuštěné – doktríny, ale též názory některých jedinců z řad společenství, ocitající se někdy až na pozicích xenofobie nebo antijudaismu. Také polemika s nositeli jiných názorů, poznamenaná často verbální agresivitou a osočováním, nedává tomuto hnutí dobrou vizitku. Je však na místě tyto případné zkušenosti negeneralizovat a nespojovat tak všechny takové projevy s hnutím jako celkem.

Za hlavní příčinu toho, proč se někteří katoličtí věřící přiklánějí k takto vyhraněným postojům, je možno pokládat úzkost, kterou v nich vyvolává dnešní složitý a rychle se měnící svět.

Mezi vedením katolické církve a FSSPX dnes již začíná probíhat dialog, který by snad v budoucnu mohl vést k reintegraci Bratrstva a jeho příznivců do kanonických

církevních struktur. K tomu nejlépe přispěje oboustranná otevřenost, empatie a nepředpojatost. Obdobný přístup by pomohl také vzájemnému porozumění a toleranci mezi tímto společenstvím a většinovou, tedy sekulární společností.

Cílem této práce bylo poskytnout příležitost k seznámení se s fenoménem FSSPX a pomoci tak vyvrátit některé předsudky vůči tomuto hnutí u české veřejnosti, které - stejně tak jako nekritický obdiv – vedou k dezinformacím a nedorozuměním s nežádoucími důsledky.